

A központi költségvetés finanszírozása és adósságának alakulása

2020. december

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága december végéig 7002,4 milliárd forinttal **növekedett** a következő négy tényező eredményeképpen:

- **Az első tényező** a nettó forintkibocsátás 4880,2 milliárd forint összegben, ami a költségvetés hiányát finanszírozza és a KESZ állományát növelte.
- **A második – növelő hatású – tényező** a nettó devizakibocsátás, amely 1650,0 milliárd forinttal növelte a költségvetés adósságát, amiből 895,2 milliárd forint a 2021. évi devizaadósság lejáratok előfinanszírozását szolgálta.
- **A harmadik – szintén növelő hatású – tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 547,0 milliárd forinttal növelte.
- **A negyedik – fentiekkel ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása és egyéb tényezők miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok csökkenése 74,8 milliárd forint összegben.

Az előzetes adatok szerint december végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2020-ban, milliárd forint

	2019. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2020. december		változás
	előzetes állomány	Megoszlás					I-XII. hónap		
1. Forint	24 357,094	82,1%	13 319,698	8 439,526	0,000	4880,172	29 237,266	79,7%	-2,4%
1.1. Hitel	1 208,122	4,1%	0,000	46,507	0,000	-46,507	1 161,614	3,2%	-0,9%
1.1.1. Külföldi	1 208,122	4,1%	0,000	46,507	0,000	-46,507	1 161,614	3,2%	-0,9%
1.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,0%	0,0%
1.2. Állampapír	23 148,972	78,0%	13 319,698	8 393,018	0,000	4926,680	28 075,652	76,5%	-1,5%
1.2.1. Piaci értékesítésű	23 109,794	77,9%	13 319,698	8 393,018	0,000	4926,680	28 036,474	76,4%	-1,4%
1.2.1.1. Kötvény	13 378,485	45,1%	6 933,627	2 105,499	0,000	4828,129	18 206,614	49,6%	4,6%
1.2.1.2. Diszkont kincstárjegy	657,288	2,2%	1 797,629	1 796,750	0,000	0,879	658,167	1,8%	-0,4%
1.2.1.3. Lakossági állampapír	9 074,021	30,6%	4 588,442	4 490,770	0,000	97,672	9 171,693	25,0%	-5,6%
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,178	0,1%	0,000	0,000	0,000	0,000	39,178	0,1%	0,0%
2. Deviza	5 121,190	17,3%	2 807,992	1 157,968	547,016	2197,040	7 318,230	19,9%	2,7%
2.1. Hitel	825,439	2,8%	456,376	85,529	94,798	465,645	1 291,084	3,5%	0,7%
2.1.1. Külföldi	825,439	2,8%	456,376	85,529	94,798	465,645	1 291,084	3,5%	0,7%
2.1.2. Belföldi	0,000	0,0%	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,0%	0,0%
2.2. Állampapír	4 295,752	14,5%	2 351,616	1 072,439	452,219	1731,395	6 027,146	16,4%	2,0%
2.2.1. Külföldi	3 713,468	12,5%	2 301,449	925,999	392,345	1767,794	5 481,262	14,9%	2,4%
2.2.2. Belföldi	582,284	2,0%	50,167	146,440	59,874	-36,399	545,885	1,5%	-0,5%
Összesen	29 478,284	99,3%	16 127,690	9 597,494	547,016	7 077,213	36 555,496	99,6%	0,3%
Egyéb kötelezettség	203,686	0,7%	531,203	624,359	18,310	-74,846	128,840	0,4%	-0,3%
MINDÖSSZESEN	29 681,970	100,0%	16 658,893	10 221,853	565,326	7 002,366	36 684,336	100,0%	0,0%

A központi költségvetés devizaadóssága 2020-ban 2197,0 milliárd forinttal 7 318,2 milliárd forintra növekedett az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2019. év végi 17,3 százalékos szintről 19,9 százalékos szintre emelkedett a teljes adósságon belül. A növekedés hátterében elsősorban az év során végrehajtott kötvénykibocsátások állnak: Magyarország első nemzetközi Zöld Kötvényének június eleji kibocsátása 518,4 milliárd forint (1,5 milliárd euró) összegben, az április végén kibocsátott 707,6 milliárd forint (1-1 milliárd euró) összegű devizakötvény kibocsátás, illetve a szeptemberben japán jenben denominált ún. Szamuráj-kötvények kibocsátása 180,3 milliárd forint (62,7 milliárd jen) összegben. Novemberben, 2021. évre vonatkozó előfinanszírozási céllal került kibocsátásra 895,2 milliárd forint összegű, egy 10 éves és egy 30 éves futamidejű (1,25-1,25 milliárd euró értékű) devizakötvény.

A költségvetés forintadóssága december végéig 4880,2 milliárd forinttal nőtt, és 29 237,3 milliárd forintot ért el, a forint részarány a teljes államadósság 79,7%-át teszi ki. 2019. decemberében ez az arány 82,1% volt.

2020. december végén a lakossági állampapírok állománya 9 171,7 milliárd forintot tett ki, ami 97,7 milliárd forint növekedést jelent 2019. december vége óta. A lakosság kezében lévő állomány jelentős növekedése ellenére, a mérsékelt növekedési adat hátterében a nem lakossági befektetők tulajdonában lévő lakossági állampapírok lejáratát áll.

A lakossági állampapírkereslet döntő hányadát a Magyar Állampapír Plusz értékesítése képezte. A kizárólag lakossági ügyfelek által vásárolható Magyar Állampapír Plusz állomány december végéig 1826,2 milliárd forinttal 4 962,2 milliárd forintra növekedett. A nyomdai úton előállított Magyar Állampapír Plusz állománya 198,9 milliárd forint növekedés következtében 259,0 milliárd forint volt hó végén. Az egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír állománya az intézményi befektetők tulajdonában lévő jelentős összegű lejárat, illetve a forgalmazóktól történő visszavásárlás következtében 2020. december végén 208,4 milliárd forinttal csökkent, amely így 2 310,0 milliárd forintot tett ki.

A már nem értékesített Bónusz Magyar Állampapír 390,0 milliárd forint csökkenést követően 61,5 milliárd forintos állománnyal zárt év végén. A szintén nem forgalmazott kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya 155,8 milliárd forinttal 59,4 milliárd forintra mérséklődött

december hó végéig. Az Egyéves Magyar Állampapír állománya 1 088,4 milliárd forint volt december végén, ami 1069,7 milliárd forinttal alacsonyabb a 2019. év végi állománynál. Az Egyéves Magyar Állampapír állomány csökkenés oka az intézményi lejáratok mellett, hogy a lakossági befektetők lejáró értékpapírjaikból képződő bevételeiket Magyar Állampapír Plusz vásárlására fordítják.

Az ÁKK Zrt. december hó folyamán 57,3 milliárd forint összegben vásárolt vissza lakossági állampapírokat a forgalmazó bankoktól.

A külföldi befektetők állampapír állománya decemberben 78,5 milliárd forinttal csökkent az előző hónaphoz képest. A külföldi állomány 99,7%-a, 4 357,6 milliárd forint államkötvény és 0,3%-a, 13,9 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje december végén 5,8 év volt, amely enyhén csökkent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre kerülő fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 74,8 milliárd forinttal csökkent. December végén az állomány 128,8 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 0,4%-át teszi ki.

Decemberi események

A devizahitel törlesztések összege az év utolsó hónapjában 31,5 milliárd forintot tett ki. Nemzetközi szervezettől devizahitel felvételére, projektfinanszírozási céllal 283,8 milliárd forint összegben került sor, a hitel lehívása euróban történt. A 2021-ben lejáró amerikai dollár devizakötvényből 3,4 milliárd forint értékben visszavásárlás valósult meg, illetve 120,1 milliárd forint összegben letelepedési kötvény törlesztésére került sor.

A forinthiteltek esetén december hónapban nem történt hitel lehívás, illetve szerződés szerinti törlesztés sem.

A forint/euró árfolyam a november végi 360,09 forint árfolyamhoz képest gyengült, december végén 365,13 forint volt. A 2019. december végi 330,52 árfolyamhoz képest jelentős árfolyamvesztés következett be 2020 végére, ami 547,0 milliárd forinttal növelte a deviza adósságállomány forintban számított értékét.

A forintadósságon belül a forint állampapírok esetében, a decemberben megvalósított jelentős aukciós kötvénykibocsátás és a megkötött passzív repó ügyletek következtében a piaci államkötvények állománya 1246,1 milliárd forinttal emelkedett. A diszkont kincstárjegyek állománya a lejáratoktól elmaradó értékesítés és a decemberben lejáró repók következtében összesen 20,1 milliárd forinttal csökkent. A forint lakossági állampapírok állománya, a jelentős nem lakossági tulajdonú visszavásárlások ellenére, 134,5 milliárd forinttal növekedett az év utolsó hónapjában, amely a lakossági állampapírok nagymértékű keresletének eredménye.

A deviza keresztárfolyamok év végi változása és egyéb műveletek az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betét állományokat december folyamán 47,7 milliárd forinttal mérsékelte. December hónapban az US dollár enyhén leértékelődött az euróhoz képest, amely hozzájárult az ÁKK Zrt.-nél elhelyezett MtM betétek állományának csökkenéséhez.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* decemberi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,2-hez képest nem változott. A *kötvényszerzők* decemberi aukciókon a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,2-ről 2,7-re növekedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 14 bázisponttal csökkent, és 0,28%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó decemberi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,36% lett, amely 12 bázisponttal alacsonyabb a novemberi értéknél.

A *3 éves kötvényszerző* a hozam 0,73%-ot tett ki, amely 25 bázisponttal alacsonyabb, mint az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozam. Az *5 éves kötvényszerző* utolsó decemberi aukcióján az átlaghozam 1,38%-ot ért el, amely 12 bázisponttal elmarad az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozamtól. A *10 éves kötvényszerző* 2,10%-os átlaghozama 8 bázisponttal alacsonyabb, mint az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozam. A *15 éves kötvényszerző* 2,29%-os átlaghozama 3 bázisponttal elmarad az utolsó novemberi aukción kialakult átlaghozamtól.

Budapest, 2021. január 13.

Kurali Zoltán
vezérigazgató